O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

INSON MANFAATLARI – OLIY QADRIYAT
O'ZBEKISTON «ADOLAT» SOTSIAL-DEMOKRATIK PARTIYASI
KUCH-ADOLATDADIR

2007 йил 5 январь, жума № 1 (599)

ADOLAT

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

Тадбир

Меҳрибонлик уйларига – байрам совғаси

«Адолат» СДП Самарқанд вилоят Кенгаши хайрли, савоб ишларда фаол иштирок этиб келмоқда. Хусусан, Қурбон ҳайити ва Янги йил байрами нишонланган кунларда партия фаоллари ёрдамга муҳтож кишиларнинг ҳол-аҳволидан хабар олиб, меҳр-мурувват кўрсатишди. Чунончи, Самарқанд шаҳридаги 6- ва 10-Меҳрибонлик уйларига ташриф буюрган партиядошлар бу ерда тарбияланаётган болаларга байрам совғаларини улашишди. 60-кўзи ожизлар мактаб-интернатида эса Янги йил дастурхони ёзилди.

Вилоят партия Кенгаши Самарқанд шаҳридаги маҳаллалар билан яқин алоқада бўлиб келмоқда. Бундай ҳамкорлик, ҳамжиҳатлик байрамларда ҳам яққол намоён бўлди. Айниқса, "Ёшлик", "Севали", "Йўнғичқаарик", Мақсуд Шайхзода номли маҳаллаларда партия фаоллари билан бўлиб ўтган учрашувларда кўпгина муаммоларга ечим топилди. Шу билан бирга, учрашувлар чоғида боқувчисини йўқотган, эҳтиёжманд оилаларга озиқ-овқат маҳсулотлари байрам туҳфаси сифатида тарқатилди.

Ўз мухбиримиз

Ислоҳот ва самара

Китоб туманидаги Варганза қишлоғи аҳли асосан боғдорчилик билан шуғулланади. Ўзининг ширindан шакар анорлари билан машҳур бўлган ушбу қишлоқда, шунингдек миллий ҳунармандчилик ҳам ривож топган. Ҳар бир хонадон аъзолари дўппидўзлик, каштадўзлик, зардўзлик, касаначилик билан машғул. Жумладан, қўлигул ҳунарманд Ҳанифа опа Раҳматова ҳамда унинг қизлари – Нигора, Нодира, Наргиза, келинлари – Гулсанам ва Зулфия кашта тикиш сирларини мукаммал ўрганишганлиги, моҳирлиги билан ном қозонишган.

Варганза касаначилари

дўппи, кашта тикишда моҳир

– Бадиий буюмлар фабрикасида бир неча йиллар меҳнат қилдим, ўнлаб шогирдлар тарбияладим, – дейди Ҳанифа опа. – Пенсияга чиққач, уйда дўппи, тўн, қуроқ ва кашталар тикиш, зардўзлик билан шуғулланиб келаяпман.

«Қаторбоғ» қишлоқ фуқаролар йиғини котиби Ҳамроқул Каримовнинг таъкидлашича, бугунги кунда Ҳанифа опанинг издошлари кўпайиб бормоқда. Раъно Худоёрова, Раъно Зоҳидова, Ҳабиба Комилова сингари хотин-қизлар ёшларга дўппидўзлик, каштачилик сирларидан сабоқ бериб, миллий ҳунармандчиликни ривожлантиришга ҳисса қўшиб келишмоқда. Дарвоқе, Президентимизнинг «Йирик саноат корхоналари билан касаначиликни ривожлантириш асосидаги ишлаб чиқариш ва хизматлар ўртасида кооперацияни кенгайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони кўпчилик қатори китоблик ҳунармандлар кўнглини ҳам тоғдек кўтарди. Эндиликда соҳа янада ривожланишига шубҳа йўқ.

Шавкат СУЛТОНОВ,
«Адолат» мухбири
Муаллиф олган сурат

2007 йил - Ижтимоий ҳимоя йили

Самарали, сифатли ва арзон

Мамлакатимизда Президент Ислом Каримов раҳнамолигида ижтимоий-иқтисодий жабҳада амалга оширилаётган ислоҳотлар жараёнида ногиронларни тиббий-ижтимоий реабилитация қилиш масаласига алоҳида эътибор қаратилаётир.

Ногиронларни протез-ортопедия маҳсулотлари, аравачалар, ҳасса ва қўлтиқтаёқлар билан таъминлаш мақсадида маҳаллий хомашё ва замонавий технологиялар асосида ишлашга ихтисослашган "Ортопедия-реабилитация" илмий-ишлаб чиқариш корхонаси ва унинг жойлардаги филиаллари фаолияти йўлга қўйилгани яхши самара беряпти. Эшитиш қобилияти заифлашган беморлар эса хориждан келтирилаётган эшитиш мосламалари билан таъминланмоқда.

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент давлат техника университети электроника, автоматика, касбий таълим ва радиотехника кафедраси олимларининг тараққий этган чет давлатларда ишлаб чиқарилаётган ана шундай мосламани маҳаллий шароитда ва ўзимизда мавжуд хомашёлар асосида ишлаб чиқаришга йўналтирилган илмий изланишлари муваффақиятли якунланди.

– Чўнтакда олиб юриладиган, қулоққа тақишга мўлжалланган К-1 электрон аппаратини яратиш борасида қарийб уч йил мобайнида илмий изланиш олиб борилди, - деди Тошкент давлат техника университети электроника, автоматика, касбий таълим ва радиотехника кафедраси мудири, техника фанлари номзоди Абдулазиз Назаров ЎзА мухбирига. - Тиббий илмий муассасалар клиникаларида синовдан муваффақиятли ўтган янги ишланма Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, "Ўзстандарт" агентлиги томонидан тегишли гувоҳнома билан тасдиқланди. Лаборатория шароитида яратилган ўттизга яқин ана шундай мослама ногиронларга хайрия ёрдами тариқасида тарқатилди.

Ушбу ишланма ҳозирги кунда кенг урфга кирган ихчам, чўнтакда кўтариб юриб эшитишга мўлжалланган радиоприёмникка ўхшайди. Амалдаги шундай воситаларга нисбатан кам қувват талаб қилади, шовқини кам, овоз кучайтириш даражаси юқори, нархи эса бир неча баробар арзон.

Олимларимиз айни вақтда К-1 электрон аппаратининг янада такомиллашган вариантини яратиш ва янги ишланмани саноат миқёсида ишлаб чиқариш борасидаги изланишларини давом эттирмоқдалар.

Баҳор ХИДИРОВА,
ЎзА мухбири

Масъулият ва ишонч ҳисси

Президентимизнинг Ўзбекистон халқига йўллаган Янги йил табригида халқимизга эзгу, самимий тилаклар билдириш билан бирга 2006 йилда мамлакатимизда изчиллик билан олиб борилган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар сарҳисоби ва 2007 йилда амалга оширилиши зарур бўлган устувор вазифалар аниқ-равшан белгилаб берилгани барчамизни қувонтирди.

Дарҳақиқат, мамлакатимиз иқтисодиётининг барқарор ўсиш суръатлари 107,2 фоизни ташкил этгани, экспорт миқдори 30, олтин-валюта захираларимиз 33, давлат бюджети ҳажми 27 фоизга ўсгани, шунинг натижасида реал иш ҳақи, пенсия, стипендия ва нафақаларнинг 36 фоизга кўпайгани, инфляция ўсиш даражаси эса 7 фоиздан ошмагани ўтган йилдаги ривожланишнинг яққол тасдиғи ва бу барчамиз учун қувончли бўлди.

Табрикномада шу йилдаги устувор вазифаларимиз, аввало, ҳозирги дунёдаги ўта мураккаб вазиятни ҳисобга олган ҳолда, халқимизни ҳар қандай хавф-хатардан асраш, уйимиз, оиламиз, Ватанимиз осойишталиги ва барқарорлигини, сарҳадларимиз дахлсизлигини сақлаш эканлигини алоҳида таъкидланиши ҳар бир инсонда масъулият, келажакка бўлган ишонч ҳиссини янада кучайтиради.

Биз учун бугунги кунда устувор сифатида белгилаб берилган вазифалардан бири, бу – барча соҳаларда олиб борилаётган ислоҳотларни жадаллаштириш, аҳолининг қабул қилинаётган қарорлардан хабардор бўлиш ва уларнинг ижросини таъминлашга таъсир ўтказиш имконини кенгайтириш, жамоатчилик назоратини кучайтириш – бу орқали қўйган юксак мақсадларга эришишимиз учун муҳим омил эканлигидир. Зеро, қабул қилинаётган қонунлар, қарорлардан аҳолининг хабардорлиги, уларнинг ижросига таъсир қилиш имкониятлари – жамоатчилик назорати каби муҳим масалалар жамиятни модернизация қилиш, сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, давлат бошқарувини либераллаштириш жараёнидаги долзарб масалалар саналади. Шу жиҳатдан 2006 йил ноябрь ойида Президентимиз томонидан қонунчилик ташаббуси тартибида Олий Мажлис Қонунчилик палатасига тақдим этилган «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий қонун ва «Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳалари юқорида таъкидланган вазифаларни адо этишда ҳал қилувчи аҳамият касб этади.

Исмоил САИФНАЗАРОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
«Адолат» СДП фракцияси аъзоси

Жараён

Ёнимиздаги киши аксирса "Саломат бўлинг!" дейишга одатланганмиз. Бурунгилар: "Бой бўлинг!", дейишган. Бундай лутфда фақат бойлик англашилмаган, балки бу хийла кенг ва теран тушунча. Зотан, халқимиз бола-бақраси кўп кишиларни ҳам бой санайди. "Ота-онангиз ҳаёт – давлатли одам экансиз!", дейишади. Билимли ва ўз касб-ҳунарининг устаси бўлган инсонларга нисбатан ҳам шу каби сифатлаш ишлатилади. Демак, юрти тинч, манзили обод, рўзғори бут киши – сарватманд; маънан юксак, ахлоқан пок, ҳар ишда маҳоратли одам – бадавлат.

Давр руҳи, замон талаби

Сайлов – ўта жиддий сиёсий тадбир. Сиёсий партия ўз сайловчилари эътиборини қозониши учун уларга ёндош яшашлари, уларнинг манфаатлари тўла акс этган дастурлари билан тарафдорлари сонини оширишлари, кўпнинг ишончини қозонишлари шарт бўлади

Мана шундай фазилат ва қадриятларни ўзида мужассам этган халқ бойдир! Булар расмий тилда – "Инсон манфаатлари", бу манфаатларнинг ҳуқуқий кафолати эса, конституциявий қадриятлар тарзида талқин қилинади.

Ҳуқуқий-демократик тамойилларга асосланган фуқаролик жамиятини қуриш йўлидан бораётган мамлакатимизда, мустақиллигимизнинг дастлабки кунлариданоқ, инсон манфаатларини олий қадрият деб билиш давлат ва бошқарув органларининг биринчи галдаги вазифаси этиб белгиланган. Зеро, ҳар қандай давлатнинг обрў-эътибори унинг Конституциясида белгиланган тамойиллар ҳаётда нечоғли амал қилаётгани билан баҳоланади. Ҳаётимизнинг барча жабҳаларига кириб келаётган янгиланиш жараёнлари – ислоҳотлар самараси бу борада олдимизда турган мақсад сари тўғри йўлдан бораётганимизни кўрсатиб турибди. Мақсадга эришишимизда жаҳон тажрибаси ва миллий қадриятларни уйғунлаштирган, танлаган йўлимизнинг мезони бўлиб хизмат қилаётган Конституциямиз асосий омил бўлмоқда.

Ҳозирги тезкор замон ўзи билан ҳамнафас, ҳамқадам бўлиш талабини олдимизга қўймоқда. Яъни, воқеликнинг ортидан эмас, балки унинг олдида юришга ундамоқда. Дарҳақиқат, умумхалқ муҳокамасига тақдим этилган "Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида"ги Конституциявий қонун лойиҳаси, ўзида давр руҳи ва замон талабини яққол акс эттирган. Бу нималарда кўринади? Буни Президентимиз Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 14 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаларида уч муҳим омил билан изоҳладилар: босқичма-босқич ривожланишнинг тадрижийлик шарти; сиёсий курашга муносиб сиёсий кучларнинг таркиб топганлиги ва омманинг сиёсий фаоллиги.

Тадрижийлик ҳар қайси даврда жадаллик омили бўлиб келган. Шу жиҳатдан қараганда, ислоҳотлар жараёнида якунланаётган ҳар бир босқич кейинги босқичга йўл очиб берадики, муҳими уни изчиллик билан давом эттиришга улгуришдир. Зеро, тоққа тирмашиб чиқаётган киши забт этган чўққи, галдаги юксалиш йўлида унга бир поғона вазифасини ўтайди, холос. Эгалланган марра ёки якунланган босқич – муайян вазифанинг бажарилганини кўрсатиши баробарида, ҳаракатга келтирувчи куч – халқ оммасининг сиёсий фаоллик даражасини ҳам билдиради. Шундай экан, юксак сиёсий маданиятга эришиш – фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат қуришнинг муҳим шартларидан биридир.

Таъкидлаш жоизки, омманинг сиёсий онгини шакллантиришда фуқаролик жамияти институтларининг (Ўзбекистонда ҳозир беш мингга яқин нодавлат ва жамоат ташкилотлари фаолият кўрсатмоқда), хусусан, сиёсий партияларнинг ўрни ва аҳамияти беқиёс. Бинобарин, мамлакатимиздаги кўппартиявийлик шароити бирбири билан эркин рақобатга кириша оладиган, ҳокимият бошқарувида етакчи бўлишга қодир сиёсий кучларни юзага келтирди. Ўтган вақт мобайнида партиялар муқобиллик асосида бўлган демократик сайловларда, икки палатали парламент фаолиятидаги фракциялараро курашларда беллашиб чиниқди, тажриба тўплади. Улар бундан кейин ҳам халқимизнинг сиёсий фаоллигини оширишда муҳим ўрин тутиши шубҳасиз. Шунинг учун, давлатимизнинг ҳокимият бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партиялар ролини ошириш тарафдори экани – эркин фуқаролик жамияти барпо этишда сиёсий курашнинг ижобий натижаларидан манфаатдорлигида. Давлатимиз раҳбари партияларнинг ролини оширишга қаратилган қонун қабул қилишнинг аҳамияти ҳақида гапириб шундай таъкидладилар: "Мазкур қонун лойиҳаси сиёсий партияларнинг ҳуқуқ ва ваколатларини янада кенгайтириш, уларнинг қонунчилик ва давлат бошқаруви идоралари фаолиятига, мамлакатимизда олиб борилаётган ички ва ташқи сиёсатга амалий таъсирини кучайтириш йўлида янги-янги имкониятлар очиб бермоқда".

Бу эса давлатимиз манфаатлари халқ манфаатлари билан яхлит эканининг исботидир. Энди партияларнинг жамиятдаги ўрни (у ҳокимиятдаги партия бўладими ёки унга муносиб рақиблик қила оладиган мухолифатдаги партия мақомини эгаллайдими) олдда турган сайлов натижаларига боғлиқ. Сайловдаги муваффақият эса, орадаги муддатда қайси партия ўзига қанча хайрихоҳ тўплай олиши билан белгиланади. Сайлов – ўта жиддий сиёсий тадбир. Сиёсий партия ўз сайловчилари эътиборини қозониши учун уларга ёндош яшашлари, уларнинг манфаатлари тўла акс этган дастурлари билан тарафдорлари сонини ўстиришлари, кўпнинг ишончини қозонишлари шарт бўлади. Чунки сиёсий фаоллиги ўсиб, ҳуқуқий билими ва савияси юқорилаб бораётган халқ, унинг овозини сўраб ҳузурига бораётган кишилар олдига қатъи талаблар билан чиқмоқда. Давлатимиз ҳам ислоҳотлар тақдири, мамлакат истиқболи мана шу муносабатларда юз кўрсатишининг тарафдори. Бир сўз билан айтганда шиддат билан кечаётган даврнинг талаби шу...

Худоёр МАМАТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, «Адолат» СДП фракцияси аъзоси

Ўзбекистон – умумий уйимиз

Ягона оилада

Юртимизда турли миллат ва дин вакиллари бир оила фарзандларидек аҳил ва иноқликда яшаб келмоқда. Бу Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида миллатлараро тотувликни янада мустаҳкамлашга қаратилаётган алоҳида эътибор самарасидир. Бугунги кунда мамлакатимизда бир юз ўттиз миллат ва элат вакиллари ҳамжиҳат ва аҳилликда яшаб, Ватан равнақи йўлида меҳнат қилаётгани – халқимизга хос бағрикенгликнинг ёрқин намунасидир.

Изчиллик билан амалга оширилаётган ислоҳотлар ривожида юртимизда яшовчи барча миллат вакилларининг муносиб улуши бор. Буни Ўзбекистон корейс маданият марказлари уюшмаси фаолияти мисолида ҳам кўриш мумкин. Уюшма учун яратилган кенг имкониятлар туфайли корейслар ўз миллий урф-одатлари, анъаналари, тили ва маданиятини асраб-авайлаб, янада ривожлантирмоқда.

– Миллатлар ва динлараро тотувлик, бағрикенглик, ўзаро ҳамжиҳатлик ва аҳиллик барча миллат ва элатлар маданияти, урф-одатларига ҳурмат ва эҳтиром билан ёндашув юртимиздаги осойишталик ва тараққиётнинг бош омилларидандир, – дейди уюшма раҳбари Владимир Шин ЎзА мухбирига. – Ватанимиз – Ўзбекистон истиқлолига тенгдош бўлган уюшмамиз ўз фаолиятини айнан шу нуқтаи назардан олиб бораётир.

Бугунги кунда уюшма Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, шаҳар ва тумanlardаги ўттизга яқин корейс маданият марказини бирлаштирган. Ташкилот халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш, корейс маданияти билан юртимизда истиқомат қилувчи бошқа миллатларни яқиндан таништириш мақсадида кўплаб маънавий-маърифий тадбирлар, фестиваллар, кўрик-танловлар, бадиий кўргазмалар ўтказиб келаётир. Жумладан, «Ўзбекистон - умумий уйимиз!», "Қудратимиз бирлик ва ҳамжиҳатликда!", "Ягона оилада" мавзуларида маданият ва дўстлик фестиваллари, кечалари, ижодий учрашувлар, спорт мусобақаларини мунтазам ташкил этиш анъанага айланган. Уларда корейс фольклор ансамбллари, бадиий жамоалари ранг-баранг мусиқий дастури билан иштирок этади.

Шу билан бирга, "Буюк Ипак йўли маданияти", "Буюк Ипак йўли мусиқа ва рақслари" мавзуидаги анжуманлар, концертлар, кўргазмалар нафақат корейс миллати, балки юртимизда истиқомат қилаётган барча миллат ва элатларнинг ўзига хос урф-одатлари, қадриятларини намойиш этишда муҳим аҳамият касб этди. Уюшмада энг улуғ ва энг азиз айём – Ватанимиз мустақиллиги байрами, Ўқитувчи ва мураббийлар куни, Наврўз каби шодиёналарга атаб турли маънавий-маърифий тадбирлар ташкил этилиши билан биргаликда, корейс миллий байрамларини нишонлашга ҳам эътибор қаратилмоқда.

Марказда ўзбек ва корейс тилларини пухта ўрганиш курсларининг йўлга қўйилгани икки халқ тарихи, маданияти ва гўзал анъаналарини ўрганишда яхши самара бермоқда. Тингловчилар олган билимларини нотиқлик санъати, интеллектуал беллашувлар, иншолар танлови орқали намоён этмоқдалар. Бундай машғулотларга ўқувчилар, талаба-ёшларнинг қизиқиши айниқса катта эканлиги эътиборлидир.

Шу кунлари уюшмамизда Республика байналмилал маданият маркази ташкил этилганининг 15 йиллигига ҳозирлик кўрилмоқда. Шу мақсадда ўтказилажак катта концерт учун мусиқий дастур, турли кўргазмалар ташкил этишга тайёргарлик қизғин.

Буларнинг барчаси Ватанимиз Ўзбекистонда барча миллатларнинг ўз маданияти ва миллий қадриятларини ҳар жиҳатдан юксалтиришга оид ҳуқуқ ва имкониятлари амалда ифодасини топаётганидан яна бир далолатдир.

Назокат УСМОНОВА,
ЎзА мухбири

Диққат, танлов!

Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши "Адолат" социал-демократик партиясининг янги нишони (эмблемаси)ни яратиш бўйича танлов эълон қилади.

Танлов натижалари ҳакамлар ҳайъати томонидан кўриб чиқилиб, 2007 йил 25 январь куни эълон қилинади.

Танлов шартлари:

* ишланаётган нишон (эмблема) рамзий кўринишда, содда ва лўнда шаклда бўлиши;
* нишонда жаҳон социал-демократиясининг анъанавий рамзи – қизил атиргул ифода этилиши;
* социал-демократиянинг учта бош қадрияти – Адолат, Эркинлик, Бирдамлик рамзий ифодасини топиши лозим.

Танловга тақдим этиладиган нишон (эмблема) ишланмалари рангли, 20x20 см ҳажмда JPEG ёки TIFF форматида 2007 йил 25 январь кунига қадар mafkura@adolat.ru ва adolat-mafkura@mail.ru адресли электрон почталарга бириктирилган файл сифатида жўнатилиши, унда муаллиф ҳақида батафсил боғланиш ахбороти (исми шарифи, телефони ва e-mail) бўлиши шарт.

Танлов ғолиби мукофотланади.

Ижодий салоҳиятга эга барча партиядошлар, партиямиз хайрихоҳлари, марҳамат, танловда иштирок этинг!

Танлов ҳайъати

Олий Мажлисда

Реклама фақат даромад эмас

унинг маданий, тарбиявий ва ахлоқий жиҳатлари ҳам бор

Ўзбекистон Миллий Телерадиокомпанияси орқали эфирга узатилаётган рекламалар "Реклама тўғрисида"ги қонунимиз талабларига қай даражада жавоб бермоқда? Бу борада компания томонидан амалга оширилаётган ишлар нималардан иборат? Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитасининг йиғилишида шу каби саволлар муҳокама этилди.

Йиғилишда 1998 йил 25 декабрда қабул қилинган ва 2002 йил 30 августда ўзгартиришлар киритилган Ўзбекистон Республикаси "Реклама тўғрисида"ги Қонунининг Ўзбекистон Миллий Телерадиокомпанияси ижроси назорат-таҳлил тартибида ўрганилди.

Таъкидланганидек, бугунги кунда реклама жамиятнинг барча жабҳаларига жиддат билан кириб бормоқда. XXI асрда реклама энг тез ривожланаётган соҳалардан бирига айланди. Бу энг аввало рекламага бўлган эҳтиёж, талаб ва таклифларнинг тобора ортиб бораётгани билан боғлиқ. Айниқса, юртимизда "Реклама тўғрисида"ги қонуннинг қабул қилинганидан сўнг соҳани ривожлантиришга катта туртки берди. Бошқача айтганда, бу борада яхлит тизим шакллантирилмоқда.

Тадбирни бошқарган Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси раиси Хуршид Дўстмуҳаммедовнинг таъкидлашича, мазкур қонун асосида Ўзбекистонда кенг кўламдаги ислоҳотлар амалга ошириляпти. Аҳамиятли жиҳати шундаки, ушбу ҳужжат оммавий ахборот воситаларидаги мавжуд муаммоларни қонунан ҳал этишда муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилаётир. Бироқ вақт ўтиши, замон ўзгариши туфайли қонуннинг айрим нормаларига ўзгартириш киритиш ёки атрофлича ўрганиб чиқиш талаб этилади.

— Энг аввало реклама тушунчасини тўғри англашимиз даркор. Айримлар уни иқтисодий, молиявий манба ёки фойда, деб тушунишади, — деди Х. Дўстмуҳаммедов. — Ваҳоланки, унинг аҳоли учун, айниқса, ўсиб келаётган ёш авлод учун маданий, тарбиявий ва ахлоқий жиҳатлари ҳам борки, буни эсдан чиқармаслик керак.

Маълумотларга кўра, Ўзбекистон Миллий Телерадиокомпаниясида эфирга узатилаётган умумрекламанинг асосий қисми соғлиқни сақлаш, атроф-муҳит муҳофазаси, энергия ресурсларини тежаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, аҳолининг ижтимоий муҳофазаси ва хавфсизлигини таъминлаш каби масалалардан иборат. Биргина 2006 йилнинг ноябрь ойида фақат мустақил телерадиоканалларда эфирга узатилган ижтимоий рекламалар ҳажми 5,3 соатни ташкил этиб, реклама учун ажратилган эфир вақтининг 13 фоизини (қонунчилик талабларига мувофиқ бу кўрсаткич камида 5 фоиз қилиб белгиланган) ташкил этган.

Тадбирда сўзга чиққан Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси аъзоси Арслон Эшмуродов юртимизда реклама роликларининг шакли анча ўзгарганлиги натижасида реклама маданияти ривожланаётганини алоҳида қайд этди.

— Буни юртимизда илғор ахборот технологияларининг мавжудлиги ва малакали мутахассисларнинг ортиб бораётгани билан изоҳлаш мумкин, — деди А.Эшмуродов. — Таҳлилларга кўра, айни пайтда телевидениеда асосан аҳоли хавфсизлиги ва экологик муҳофазасига йўналтирилган рекламалар кўпайган. Энди асосий вазифамиз реклама соҳасидаги бошқа хорижий мамлакатларнинг тажрибасини ўрганишдир.

Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси раиси Алишер Хўжаев "Реклама тўғрисида"ги қонуннинг ижроси, бу борада юзага келаётган муаммолар ва айрим фикр-мулоҳазалар хусусида сўз юритди.

— Кейинги пайтда телевидениега берилган рекламалар сони ва сифати янада ошди, — деди А. Хўжаев. — Аввалари рекламалар асосан "Ёшлар" ва "Ўзбекистон" каналлари орқали эфирга узатилган бўлса, эндиликда улар қаторига "Спорт" ва бошқа кўплаб каналлар ҳам қўшилди. Қилинаётган ишлар кўлами тобора кенгайиб бораётгани қувонарли, аммо муаммолар ҳам учраб турибди. Хусусан, эфир вақтларига айрим аниқликлар киритиш ҳамда ҳомийлик тўғрисида жиддий ўйлаб кўришимиз лозим.

Алишер Хўжаевнинг айтишича, "Реклама тўғрисида"ги қонунда "Сериалнинг боши ва охирида реклама бериш мумкин", деган жумлага аниқлик киритиш талаб этилади. Яъни, бошланиш вақти айнан қачондан (5 ёки 25 сониядан кейинми?) эканлиги аниқ кўрсатилмаган. Қолаверса, кўрсатув номи керакми ёки йўқ? Шуни ҳам ўйлаб кўриш даркор.

Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси раиси ўринбосари Дилором Тошмуҳаммедова рекламалар хоҳ у телевидение, газета ёки радио бўлишидан қатъий назар янгича йўналишда тайёрланиши, аҳоли манфаатини ифода этувчи, шу билан бирга жонли тасвирда бўлиши зарурлигига эътибор қаратди:

— Аҳоли онгини юксалтиришда муҳим таъсирчан омил — бу телевидение. Телевидениеда эса рекламанинг ўрни ва аҳамияти жуда катта, — деди Д. Тошмуҳаммедова. — Шу жиҳатдан рекламалар янгича ишланиши ва ёндашиши талаб этадиган муҳим соҳалардан. Келгусида мазкур соҳани такомиллаштиришга янада кўпроқ эътибор қаратишимиз керак. Бу борада айниқса, жойларда маҳаллий рекламаларни кўпайтириш ижобий натижалар беради.

Дилором Тошмуҳаммедова маҳаллий фильмларни яратиб, халқимизга етказиш вақти келганини, бу борада хотин-қизлар муаммоси, аёлларнинг оилада тенглиги ғоялари асосида сериаллар яратиш таклифини илгари сурди.

Тадбирда сифатли рекламалар тайёрлаб эфирга узатиш бўйича иштирокчилар томонидан айрим таклифлар ҳам илгари сурилди. Хусусан, эфирга узатилаётган рекламаларда ўзбек тили грамматикаси қоидаларига қатъий риоя қилиниши учун назорат ўрнатилиши, мазкур компания томонидан бериладиган рекламаларга нисбатан жамоатчилик фикрини ўрганиб бориш нуқтаи-назаридан мониторинг ўтказилиши, аҳоли онгининг ошишига хизмат қиладиган ижтимоий реклама роликлари тайёрланиб, эфирга бериш мақсадга мувофиқлиги қайд этилди.

Тадбирда билдирилган фикр-мулоҳазалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Беҳбуд БОТИРОВ

Ислоҳот одимлари

Тадбиркорлик фазилатга айланса...

«Самарқандпахтамаш» акциядорлик жамияти ўтган йилни салкам 100 миллион сўм соф фойда билан якунлади. Ваҳоланки, атиги 4 йил муқаддам корхона банкрот ёқасига келиб қолганди. Изланувчанлик самараси ўлароқ, корхона миллионлаб сўм қарзларидан қутулиб тезда қаддини ростлаб олди. Технологик ускуналар бутунлай қайта таъмирланиб, юқори сифат ва унумдорлик таъминланди. Натижада буюртмаларни тайёрлашда аниқ муддат ва кафолат юзага келди.

Бугун «Самарқандпахтамаш» аввалгига қараганда бир баробар кўпроқ қувват билан ишлаяпти. Агар Самарқанд вилоятида ўнга яқин пахта тозалаш заводлари фаолият юритаётганини инобатга олсак, улардан тушаётган буюртмаларнинг асосий қисми шу ерда бажарилаяпти. Жамоа тугалланган йилда ана шу корхоналар эҳтиёжи учун 720 миллион сўмлик турли эҳтиёт қисмлар етказиб берди. Бу ускуна ва уларга ишлатиладиган деталлар илгари четдан валюта эвазига харид қилинарди. Энди эса ҳар қандай буюртма аъло даражада корхонанинг ўзида тайёрланиб, мижозлар ишончини оқламоқда. Хусусан, пахтани қуритиш ва бирламчи тозалашда қўлланиладиган барабанлар ўрнига роликли механизмлар тайёрлаш ўзлаштирилгани айни муддао бўлди.

— Ҳукумат дастури асосида пахта тозалаш заводларини модернизация қилиш ҳаракатида фаол иштирок этаяпмиз, — дейди корхона раҳбари Шокир Ашуров. — Шунга мувофиқ пахта тозалаш саноатига ўнлаб турдаги мукаммал, камхарж, аммо унумдорлиги юқори технологик ускуналар етказиб беряпмиз. Вилоятдаги «Янгиқўрғон» ва Улуғбек пахта тозалаш корхоналари шундай ускуналар асосида юқори қувват билан ишламоқда.

Дарҳақиқат, бозор шароитида буюртмаларни излаб топиш ва ўз ёрлиғига эга бўлиш, жамоа манфаати учун елиб-югуриш корхона ютуқларига ютуқ қўшмоқда.

«Парвина»нинг бозори чаққон

Қишлоқни саноатлаштириш, хорижий сармоя ва технологиялар асосида ишлайдиган корхоналар бунёд этиш амалда қандай натижа бераётганини Самарқанд туманидаги «Парвина» агрофирмаси мисолида кўриш мумкин.

Истиқлолнинг дастлабки йилларида ташкил этилган мазкур агрофирма бугун барча иқтисодий кўрсаткичлар бўйича вилоятда пешқадам. Бир кунда 40-50 тоннагача сутни қайта ишлайдиган Италия технологияси билан жиҳозланган корхона маҳсулотларига истеъмол бозорида талаб катта. Боиси нархи арзон, сифати аъло.

«Парвина» республикамиздаги ўнлаб савдо марказлари билан шартнома имзолаб уларнинг ишончини қозонишида ҳам худди шу ҳолат, яъни бозор талабини ўрганиш ва харидор дидига мослашиш ҳал қилувчи рол ўйнамоқда. Шу мақсадда маркетинг хизмати йўлга қўйилгани, мамлакатимизнинг бешта вилоятида доимий кўргазма савдо марказлари ташкил этилгани яхши самара бермоқда. «Парвина» ўз маҳсулотлари билан Марказий Осиё микёсидаги турли кўргазмаларда ҳам муваффақиятли иштирок этиб келмоқда.

Бугун «Парвина» ёрлиғи туширилган 10 хилдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Бундай сифатли озиқ-овқатлар болалар уйларига, шифохоналарга ҳам етказиб беріляпти. Фақат ўтган йилнинг ўзида юқоридаги каби эҳтиёжманд ташкилотларга 4 миллион сўмлик беминнат ёрдам кўрсатилди. Бозори юришаётган жамоа янги йилнинг дастлабки кунларини ҳам кўтаринки меҳнат кайфияти билан бошлади.

— Яқин орада яна 4 хилдаги янги маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўямиз, — дейди корхона директори Хислат Ҳофизов. — Чунки жамоанинг ҳар бир ишчи, мутахассиси янгиликка ўч, изланувчан. Моддий манфаатдорликлари ҳам шунга яраша.

Дарвоқе, бу ерда меҳнат қилаётган 200 киши юқори маош билан таъминланган. Феруза Исматова, Лойиқ Сиддиқов, Салават Фатхулин сингари мутахассислар шундай манфаатдорликни ҳис этиб, корхона шуҳратини оширишга астойдил интилмоқдалар.

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
«Адолат» мухбири

Янги тиббий марказ

Элликқалъа тумани марказидан анча олисда жойлашган "Қиличиноқ", "Сарибий", "Тоза боғ" ва "Амиробод" овуллари аҳолисига хизмат кўрсатувчи янги тиббий марказ иш бошлади.

— Замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган марказимизнинг терапия, физиотерапия, гинекология ва жарроҳлик бўлимларида аҳолига юқори малакали хизмат кўрсатиш имкони пайдо бўлди, — дейди марказ бош шифокори Эркабой Эшчанов.

Ижтимоий ҳимоя йилининг илк туҳфаси сифатида бунёд этилган ушбу шифо маскани аҳолини анча йўл босиб туман марказига ёки қўшни туманлардаги шифохоналарга қатнашдан халос этди.

ЎзА

Маҳалла кўмагида

ўнлаб хотин-қизлар муқим иш билан таъминланди

Халқимизда маҳалланг тинч — сен тинч, деган нақл бор. Бу бежиз айтилмаган. Зеро, маҳаллаларнинг осойишталиги оилаларнинг тотувлигини таъминлайди.

Фурқат Бадаловнинг асли касби ҳуқуқшунос. У бир неча йиллар касб-ҳунар коллежида ёшларга ҳуқуқшунослик фанидан сабоқ берди. Айни пайтда эса Шаҳрисабз туманидаги «Кеш» маҳалла фуқаролар йиғини раиси сифатида фаолият кўрсатмоқда.

Фуқаролар йиғини биносига кирар экансиз, аввало бу ердаги орасталик сизни ўзига ром этади. Оқсоқол хонасида маҳалла фаолиятини акс эттирувчи лавҳалар тартиб билан жойлаштирилган. Маҳаллий ва республика матбуот нашрлари мавжуд.

Дарвоқе, фуқаролар йиғини раиси, маҳалла фаоллари ташаббуси билан ички ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари, давлат солиқ инспекцияси вакиллари иштирокида турли тадбирлар ўтказиляпти. Бу тадбирларда айрим муаммолар, камчиликларни бартараф этиш юзасидан тегишли чоралар ишлаб чиқилиб, амалга тадбиқ этилмоқда. Масалан, яқинда иккита оилага микрокредитлар олишига амалий ёрдам кўрсатилди. Натижада янги иш ўринлари яратилиб, ўнлаб хотин-қизлар муқим ишли бўлишди.

Суратларда: маҳалла фаолиятидан лавҳалар.
С. ШАВКАТОВ

«Адолат»га жавоб берадилар

Тасдиғини топди

Газетамизнинг 2006 йилнинг 10 ноябрь сонида "Можаронинг якуни борми?" сарлавҳали танқидий мақола эълон қилинган эди. Мазкур мақола юзасидан мутасаддилардан қуйидаги жавобни олдик. Унда жумладан шундай дейилади:

Ўзбекистон "Адолат" ижтимоий-сиёсий газетасида чоп этилган "Можаронинг якуни борми?" деб номланган танқидий мақола вазирлик Тергов бош бошқармасида кўриб чиқилди.

Унда аниқланишича, фуқаро Ж.Шосимова суд қарорини бажармагани ҳамда фуқаро Г.Сориевага енгил тан жароҳати етказгани, ўз навбатида, Г.Сориева ҳам фуқаро Ж.Шосимовага соғлиғини қисқа муддатга бузилишига сабаб бўлган енгил тан жароҳати етказгани учун жиноий жавобгарликка тортилган.

Шунингдек, текширув натижасига кўра танқидий мақолада келтирилган ҳолатлар ўз тасдиғини топиб, дастлабки суриштирув ҳаракатларини олиб боришда хато ва камчиликларга йўл қўйган ходимлар, яъни, Қўшработ тумани ИИБ ҳуқуқбузарликларни олдини олиш бўлими профилактика нозири Б.Бобоев ҳамда тергов гуруҳи терговчилари Ж.Сувонов ва Б.Тоировларга нисбатан тегишли интизомий жазо чораларини кўриш Самарқанд вилоят ИИБ раҳбарияти зиммасига юклатилди.

Ў.МУҲАММАДИЕВ,
Ички ишлар вазирлиги Тергов бош бошқармаси бошлиғи

Газетада босилмади, аммо...

Қўшимча терговга юборилди

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси томонидан фуқаро Б.Мирзахматованинг "Адолат" газетасига ўғли Х.Мирзахматовнинг ўлими ҳолати юзасидан айбдорларга нисбатан чора кўрилмаганлиги ҳақидаги ёзган аризаси текширилди.

Аниқланишича, 2005 йил 8 декабрь куни соат тахминан 19.30да "Тошкент-Чимён" автомобиль йўлининг 41-чақиримида Тошкент шаҳри томон ҳаракатланаётган номаълум автомашина ҳайдовчиси йўлнинг четида кетаётган пиёда Х.Мирзахматовни уриб кетиб, унга биринчи тиббий ёрдам кўрсатмасдан воқеа жойидан номаълум томонга яширинган. Йўл транспорт ҳодисаси оқибатида Х.Мирзахматов воқеа жойида вафот этган.

Мазкур ҳолат юзасидан Бўстонлиқ туман ИИБ ТБ томонидан 2006 йил 9 декабрь куни ЎзР ЖКнинг 266-моддаси 2-қисми ва 117-моддаси 2-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари давомида йўл-транспорт ҳодисасини содир этган шахсни аниқлаш имкони бўлмаганлиги сабабли тергов ҳаракатлари ЎзР ЖПКнинг 364-моддаси 1-қисми 1-бандига асосан вақтинчалик тўхтатилган.

Жиноят иши бўйича тергов ҳаракатларини тўхтатиш ҳақидаги қарор асоссиз бўлганлиги сабабли 2006 йил 12 декабрь куни Тошкент вилоят прокуратураси томонидан бекор қилиниб, жиноят иши қўшимча терговга юборилди.

А.НАБИЕВ,
Республика Бош прокуратураси Ички ишлар вазирлиги органларида қонунлар ижроси устидан назорат бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчиси, адлия маслаҳатчиси

Муаммо ва мулоҳаза

Онанинг кўнгли болада, боланики...

ёки ота-она ва мактаб тарбияси узвиймн?

Баъзан жиноятга қўл урган ёки турли вайронкор ғоялар таъсирига тушиб қолган ўсмирлар ҳақида эшитиб қоламиз. Шунингдек, мактаб ёшидаги айрим болаларнинг пул топиш мақсадида бозорларда, автосервисларда у ёки бу юмуш билан шуғулланаётганига гувоҳ бўламиз. Ахир, улар бу ёшда бошқа тенгдошлари сингари билим даргоҳларида таҳсил олишлари керак эмасми?!

Хуллас, бу борадаги баҳсларда кўпинча ота-она мактабни, ўқитувчи эса оилани айблайди.

— Бола ноқобил чиқса, дарров оилани айблашимиз, албатта, нотўғри, — дейди Олтиариқ туман халқ таълими бўлими мудири Тоҳиржон Тожиев. — Таёқнинг икки учи бор: демак, бунда мактаб, хусусан, ўқитувчи ҳам айбдор. Аччиқ бўлса ҳам тан олайлик: бугун ота-она иқтисодий қийинчиликларни баҳона қилиб китоб ўқимай қўйди. Энг ачинарлиси, ҳозирда ўқитувчиларимиз ҳам кам мутолаа қилишяпти. Алқисса, педагогларимиз китоб, газета ўқишса, ўз устида ишлашса, ўқувчиларини ҳам китобхон қилишса, бу муаммо хусусида сўз юритиб ўтирмасдик. Чунки китоб билан дўстлашган бола ҳеч қачон эгри йўлга кирмайди.

Одатда «тарбияси оғир болалар» ёки «нотинч оилалар» сингари атамаларни кўп ишлатамиз. Бироқ, ким ўз фарзандига жиноятчи бўл ёхуд ўғирлик қил, деб айтади. Ҳеч ким! Руҳшуносларнинг фикрича, бола тарбияси кўпроқ мактабда ўзгаради. Ноқулай муҳит, ўртоқлари ичида изза бўлиш ва ҳоказолар бунга асосий сабаб.

— Бола бекор қолса, биронбир фойдали юмуш билан машғул бўлмаса, унинг тарбиясига путур етиши мумкин. Шунинг учун ҳам ўқув масканларида дарслардан кейин турли тўгараклар, спорт секциялари доимий ишлаши зарур, — дейди Бешариқ туман прокурори Нодиржон Комилов. — Бунинг учун нафақат оила ёки мактаб, балки бошқа барча ташкилот ва муассасалар ҳам катта масъулият сезиб, турли танловлар, беллашувлар, мусобақалар ўтказиб турса, нур устига аъло нур бўлиши амалиётда ўз тасдиғини топмоқда.

"Биз наслимиз соғлом бўлишини таъминлашни ўзимизга буюк мақсад қилиб олдик. Бизнинг мақсадимиз — энг ривожланган мамлакатлар қаторига чиқиб олиш. Жисмоний, маънавий, маданий жиҳатдан соғлом авлодсиз бунга эришиб бўлмайди". Юртбошимизнинг бу сўзлари замирида бугунги кун вазифалари, ташвишлари, улкан масъулияти ётибди. Бу борада озгина бўлса-да бепарволикка берилишга ҳаққимиз йўқ. Зеро, пойдевор мустаҳкам қурилса, иморат умрбоқий бўлади.

Мақсуд АКРАМОВ,
"Адолат" мухбири

Уруғ сараланмоқда

Пахта ҳосилдорлигини ошириш, хомашё сифатини яхшилаш кўп жиҳатдан уруғлик сифатига боғлиқ.

Бугунги кунда Навоий вилоят «Ғўза уруғчилиги» бирлашмасига қарашли 200дан зиёд фермер хўжалиги элита уруғчилиги билан шуғулланмоқда. Ўтган йили ушбу хўжаликларда 6 минг 800 тоннадан ортиқ уруғлик пахта етиштирилди. Уруғнинг асосий қисмини «Бухоро-6», «Ан-Боёвут», «Бухоро-102» сингари истиқболли навлар ташкил этади.

— Ҳосилнинг мўл ва сифатли бўлишида уруғнинг аҳамияти катта, — дейди бирлашма раиси Мустафо Қувондиқов. — Ўтган йили нафақат вилоятимиз пахтакорларига, балки Самарқанд ва Хоразм вилоятлари миришкорларига ҳам сифатли уруғлик етказиб бердик. Айни пайтда лабораториямизда чигитни ажратиш ва саралаш ишлари қизғин давом этяпти.

ЎзА

Аҳвол

Ферма сотилди, аммо...

Чорвачилик шундай сермаҳсул соҳаки, уни ривожлантириш орқали қишлоқ жойларида аҳолини иш билан таъминлаш имконияти пайдо бўлади. Афсуски, буни жойлардаги айрим мутасадди-раҳбарлар ўз вақтида англаб етмаяпти чоғи.

...2005 йилда Чироқчи туманидаги "Пахтакор" ширкат хўжалиги тугатилиб, фермер хўжаликларига айлантириладиган бўлди. Хўжаликнинг Кўктош қишлоғида жойлашган сут-товар фермаси ва унга тегишли мол-мулкни туман ҳокимининг қарорига асосан биржа савдоси орқали сотиш назарда тутилди. Қарангки, 129 бош қорамол, ем-хашак омбори, қоровулхона, 5 та молхона биноси, бузоқхона, навес бино, МТЗ-80 русумли трактор ва бошқа жиҳозларга эга ферма "Эксперт баҳолаш" МЧЖ баҳоловчиси томонидан бор-йўғи 36 миллион 571 минг 15 сўмга баҳоланди. Қизиқ, сут-товар фермасининг бу қадар арзон нархланишидан кимга фойдаю, кимга зарар?... Хуллас, ферма 2005 йил 25 март куни янги мулкдорга сотилди. Янги мулкдор эса ферма биноларини ўз ҳолига ташлаб қўйиб, молларни ҳам қаровсиз қолдирди. Хўжалик аҳолисининг асосий қисмини иш билан таъминлайдиган катта бир ферма барбод бўлаётганига чидай олмаган пайчилар турли идораларга шикоят йўллашди.

Орадан деярли 1 йил ўтгач, Чироқчи туман прокуратурасининг "Ҳужжатли тафтиш тайинлаш ҳақида"ги қарорига асосан солиқ инспекцияси ходимлари сут-товар фермасининг сотилиши, уни қайта баҳоланиши ва ҳозирги кунда мол-мулкларнинг сақланиш ҳолати юзасидан текширув ўтказишди.

Текширув давомида мулкдор Т.Асилов ҳисобида 64 бош қорамол ва бор-йўғи 9 бош бузоқ борлиги аниқланди. Кўриниб турибдики, қолган 65 бош қорамол атиги бир йил ичида ғойиб бўлган. Мулкдор бу ҳолни орик бўлиб қолган 65 бош молни сотиб, ўрнига зотли мол сотиб олганлиги билан изоҳлайди. Лекин текширувда унинг молларни сотганлиги ва пулларни кирим қилганлиги ҳақида ҳеч қандай ҳужжат мавжуд эмаслиги аён бўлади. Бу ҳам етмагандек, 6 миллион 530 минг сўмлик бино-иншоотлар бузилиб, биронта ҳам қурилиш материаллари даромадга олинмаган.

2005 йил 25 март куни тузилган олди-сотди шартномада "Сотувчи"га умумийumманинг 20 фоизи келиб тушгандан кейин фермани 5 кун ичида топшириши кераклиги кўрсатилган бўлса-да хўжалик раҳбарияти бор-йўғи 5 фоиз тўлов амалга оширилгандан сўнг, яъни, 1 миллион 818 минг 600 сўм тўлангач мулкдорга сут-товар фермасини тўлиқ мол-мулки билан бериб юборган. Бундан ташқари, мазкур шартноманинг амал қилиш муддати 2006 йил 25 март кунигача белгиланган. Бироқ, солиқ органи текширув ўтказган пайтда ҳам шартомадаги сумма тўланмасдан келган.

Хуллас, солиқчиларнинг хулосаларига кўра, туман прокуратураси томонидан ЖКнинг 168-моддаси 3-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб бориш учун ИИБнинг тергов бўлимига юклатилган. Туман ИИБ тергов ҳаракатларини олиб бориб, масалага ҳеч бир аниқлик киритмасдан шартнома шартларининг бажарилиши брокерлик идораси, сотувчи ва сотиб олувчи(!?) ҳамда савдони ташкил қилувчилар зиммасига юклатилганлиги, улар ўртасидаги низолар хўжалик судларида кўрилиши лозим, деган хулосага келган ва ЖПКнинг 83-моддаси 2-қисми билан жиноят ишини тугатган. Шундан кейин пайчилар Д.Эркаев, Х.Холиқулов ва М.Бобоқуловлар фуқаролик ишлари бўйича Чироқчи туманлараро судига даъво ариза билан мурожаат қилишган. Суд ҳам 2006 йил 10 октябрь куни манфаатдор шахс номидан аризани иш юритиш ваколатига эга бўлмаган шахс берганлигини асос қилиб даъво аризани қабул қилишни рад этиш ҳақида ажрим чиқарган. Хўп, қонун посбонлари хулосаларини тўғри ҳам дейлик. Нега унда манфаатдор шахс ҳисобланган хўжалик ёки туман, вилоят ҳокимликлари шартнома шартларининг бажарилишига, қишлоқ аҳолисини иш билан таъминлаб турган сут-товар фермасининг сақлаб қолишга қизиқмаяпти? Ёки бунда давлат ва жамият манфаатидан ҳам устунроқ манфаат борми? Бу каби адоғи йўқ саволларга шу соҳага алоқадор мансабдорлар жавоб беришар, балки...

У.МУРОДОВ

14 январь — Ватан ҳимоячилари куни

Машқларда тобланар маҳорат

Ватан посбонларининг жанговар маҳоратлари юксалишида тактик дала-ўқув машғулотларининг ўрни беқиёс. Буни яхши билган ҳарбий қисм ҳамда бўлинмалар шахсий таркиби машғулотларга жуда жиддий киришади. Зотан, аскарлар қанчалик билим ва тажрибага эга бўлишса, юртимиз тинчлиги шунча мустаҳкам кафолатланади, осойишталик барқарор бўлади.

Камолиддин ТЎРАЕВ олган сурат

Президентимиз Ватан ҳимоячиларига йўллаган байрам табригида ислоҳ этилаётган Қуролли Кучларимиз олдида турган навбатдаги вазифаларни белгилаб бериб, минтақамизда содир бўлган ва рўй бераётган воқеалар, уларнинг қайси йўналишда ривожланиб бораётганини инобатга олиш, хавфсизлигимизга раҳна солиши мумкин бўлган замонавий хатар ва таҳдидларни сезгирлик билан баҳолаш, мустақиллигимизга, мамлакатимизнинг ҳудудий яхлитлиги, одамларимизнинг осуда ҳаётига қарши қаратилган ҳар қандай тажовузларни бартараф этишга қодир Қуролли Кучларимизнинг стратегия ва тактикасини такомиллаштириш зарурлигини таъкидлаганди. Мазкур вазифаларни адо этиш орқали жанговар қобилияти ошган, стратегия ва тактикаси такомиллашган қўшинларнинг буйруқ ва топшириқларни уддалаш имконияти ҳам ортиши табиий. Шу боис, бугун профессионал асосга ўтаётган миллий армиямиз сафларида хизмат қилаётган посбонларимизнинг олдида ғоят масъулиятли вазифалар турибди.

Ватан ўғлонларининг машғулот ўташ жараёнини кузатганда уларнинг ғайрат-шижоатидан беихтиёр ғурурланасиз. Катта лейтенант Акром Қосимов командирлик қилаётган взвод посбонларининг жанговар тайёргарлик машғулотлари чоғида бунга яна бир бор амин бўлдик.

Взвод мудофаа чизиғини мустаҳкамлаш керак. Командирдан тегишли буйруқ ва кўрсатма олгач, гуруҳ сардорлари вазифани бажаришга киришдилар. Дала харитаси очилиб, душман келиши мумкин бўлган ҳудуд координатлари, шартли белгилар, рельеф ва шарт-шароитлар батафсил кўздан кечирилди, бўлинма командирларига тушунтирилиб, зарур буйруқлар берилди. Шунқорлар ўз белгиланган жойларига, яъни тегишли нуқталарга жойлаштирилди. Гуруҳдаги ҳар бир посбоннинг ўз вазифаси бор. Кузатувчи, алоқачи, автоматчи, гранатамётчи, пистирмадаги кучлар — барчаси командирдан тегишли тартибда кўрсатма олган.

Йигитларга мудофаага ўтиб, жанговар шай вазиятга келиш буюрилди. Буйруқ тезкорлик билан аъло даражада бажарилди. Снайперчи посбон, кичик сержант Ҳусан Аллаберганов ўрнида сергак, пулемётчи посбон, кичик сержант Азамат Болтабоев ҳам ҳар сонияда шартли душман келиши мумкин бўлган ҳудудга ўқ ёғдиришга шай. Гранатамётчи посбон, оддий аскар Бохид Айтниёзов, автоматчи кичик сержант Баёт Аллабергенов ва шахсий таркибнинг қолган аъзолари ҳам ҳар жиҳатдан юксак тайёргарликка эгалигини тўлиқ кўрсатишмоқда. Машғулотни кузатиб турган жанговар тайёргарликлар бўйича етакчи офицер Ўткир Абдураззоқов ҳар бир жангчини кўрикдан ўтказиб, ҳолатни ҳар тарафлама чуқур ўрганаркан, шунқорларнинг тайёргарлигидан кўнгли тўлганини билдирди. Фурсатдан фойдаланиб уни суҳбатга тортдик.

— Ҳарбий қисмимиз шахсий таркиби кўзланган натижага эришиш учун доимо ҳаракатда. Яқинда таъмирлаш гуруҳлари ўртасидаги бўлиб ўтган илғор мутахассислар танловида қатнашиб, ижобий натижага эришдик. Танлов натижаларига кўра, посбонларимизнинг билим ва савиясини бемалол ижобий баҳоласа бўлади. Қисм таъмирлаш гуруҳи шунқорлари иккинчи ўринни эгаллашди. Таъмирлаш гуруҳи командирлари ўртасида эса лейтенант Нуриддин Холлиев биринчиликка сазовор бўлди. Аккумуляторчи кичик сержант Унгар Содиқов ҳам биринчи ўрин эгаси. Бундан ташқари, «Энг илғор артиллерия батареяси командири» номинациясида Мудофаа вазирлиги бўйича катта лейтенант Зокир Хазиев биринчи ўринга, «Энг илғор экипаж»лар ўртасида ўтган танловда танк ва БТР экипажлари номинациясида иккинчи ўринни эгалладик. БТР экипажи командири лейтанант Лазиз Чориев билан бирга, кичик сержант Ж.Тангирберганов, оддий аскар Б.Болтабоев, танкда эса кичик сержант Ҳамдам Собиров, мўлжалга олувчи кичик сержант Маҳмуд Худойберганов, механик-ҳайдовчи кичик сержант Баҳодир Рўзиметов ва ўқловчи оддий аскар Шокир Солиев ғолиблик учун кураш олиб бордилар. Натижа ёмон эмас. Галдаги мусобақа ва танловлардан янада юқори натижаларга эришиш учун ҳаракат қиламиз.

Ёшин ҲАКИМОВ,
катта лейтенант

Жаҳондаги бугунги вазият ғоятда мураккаб. Гап фақат уруш-жанжаллару зўравонликларнинг кучайиб, терроризм, босқинчиликларнинг кўпайиб бораётганида эмас. Очарчилик, қашшоқлик, экологик ҳалокат ва бошқа офатлар ҳам инсониятга хавф солиб турибди. Турли манфаат ва мақсадлар тўқнашувидан келиб чиқаётган муаммоларни айтмайсизми?..

Шарҳловчи минбари

Глобаллашувдан кимлар манфаатдор?

Шубҳасиз, бу муаммолар жаҳондаги халқаро ташкилотлар ҳамда етакчи давлатларнинг доимий диққат-эътиборида бўлиши зарур. Вақт-вақти билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Европа Иттифоқи, Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти каби халқаро тизимлар томонидан бу аҳвол кўриб чиқилаётир. Бироқ, АҚШ, Буюк Британия, Франция, Германия, Италия, Япония, Россия, Канада каби тараққий этган давлатларни бирлаштирган «Катта саккизлик» бу муаммолар билан қай даражада шуғулланмоқда? Умуман, кейинги пайтда мазкур ташкилотнинг фаолиятига нега изчиллик, фаоллик етишмаяпти?

Аввало, «Катта саккизлик»нинг ўзи қандай даражадаги ташкилот эканлигини эслаганмиз. Аммо унинг мақоми ва ваколатлари ҳақида ҳам биламиз. «Катта саккизлик» халқаро ҳуқуқ нормалари билан тан олинган иш штаби, ижро тизими бўлмаган. Мақоми жиҳатидан халқаро ташкилотларга хос тартиб-қоидалари ва вазифа юкламалари ҳужжатлар билан мустаҳкамланмаган. Шунга қарамай, «Катта саккизлик» жаҳондаги иқтисодий-сиёсий вазиятга, иқтисодий тараққиётга, экологик муаммоларга, қашшоқлик, очарчиликка қарши курашга, эркин иқтисод ва савдо-сотиқни мувофиқлаштириш, демократик жараёнларни ривожлантиришга маълум даражада таъсир кўрсатади. Унга аъзо давлатлар раҳбарлари ҳар йили учрашиб, маслаҳатлашиб туришади, кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишади. Кўпинча буни дунёда юз бераётган жараёнларга таъсир кўрсата оладиган давлатлар раҳбарларининг ёпиқ анжумани ҳам дейишади. Аслида бу кучли ва бой давлатлар раҳбарларининг оилавий даврадаги учрашувидир.

Ҳозир жаҳонда юз бераётган глобаллашув жараёнининг ҳаракат механизми ана шу давлатларнинг таъсирига боғлиқ. Кўпинча шундай бўладики, катта давлатлар асосий эътиборни ўзларини қизиқтирадиган муаммоларга қаратиб, кучсиз ва қашшоқ мамлакатлар муаммоларини унутиб қўйишади. Аксарият ҳолларда бу антиглобалчиларнинг норозиликларига сабаб бўлади. Бир неча йил олдин Италиянинг Генуя шаҳрида ўтказилган учрашувда шундай ҳолат кузатилди: шаҳар кўчаларида тўс-тўполонлар, зўравонликлар содир бўлди.

Бошқа жойларда бўлиб ўтган учрашувларда ҳам антиглобалчиларнинг турли даражадаги норозилик намойишлари уюштирилди. Бундан кўзланган асосий мақсад катта ва бой давлатлар раҳбарларининг эътиборини қашшоқ мамлакатлар муаммоларига қаратишдир. Одатда, антиглобалчилар сафига атроф-муҳит ҳимоячилари, очарчилик ва қашшоқликка қарши курашувчилар, бой мамлакатларга тобора қарам бўлиб бораётган норози камбағал давлатлар вакиллари кириб келмоқда. Албатта, бундай норозиликларнинг бошқа сабаблари ҳам бор. Жумладан, тараққий этган давлатлар билан ривожланаётган давлатлар ўртасида савдо-сотиқ муносабатларидаги номутаносибликлар ҳам баҳона бўлиши мумкин. Чунки бой мамлакатлар камбағал мамлакатларнинг энг яхши экспорт товарларига нисбатан тўсиқларни кўпайтиришмоқда. Буни оддий тикувчилик буюмларидан тортиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотларигача бўлган товарларда кўриш мумкин. Номутаносибликлар нафақат харид қилиш ва нарх-наво белгилашда, балки турли тартиб-қоидалар ҳамда шартларни жорий этишда ҳам намоён бўлмоқда.

Бир сафар «Катта саккизлик» саммити АҚШда, Жоржия штатининг океан қирғоғида жойлашган шаҳарчасида бўлиб ўтди. Бу орол қирғоқдан 100 километр узоқда жойлашган бўлиб, холи суҳбатлашиш учун жуда қулай манзил, дея танланган эди. Шунга қарамасдан бошқа жойларда антиглобалчиларнинг норозиликлари кузатилди. Жаҳон миқёсида иқтисодни глобаллаштириш демократияни обрўсизлантиради, чунки «Катта саккизлик» фақат катта иқтисодий имкониятларга эга бўлган, бошқаларнинг, яъни камбағалларнинг келажагини ўйламайдиган бойларнинг маслаҳат клубига айланиб қолиши мумкин, деб ҳисоблашади антиглобалчилар. Умуман, нафақат антиглобалчиларнинг, балки холис кузатувчиларнинг фикрига кўра ҳам, агар маслаҳат клуби ишига демократик ривожланиш йўлини танлаган ва юксалиш сари бораётган бошқа давлатларнинг вакиллари ҳам таклиф қилинса, норозилик туғдираётган муаммоларнинг бир қисми ўз ечимини топган бўларди.

Аслини олганда, «Катта саккизлик» жаҳон иқтисодиёти муаммоларини ҳал этишда етакчиликка даъвогарлик қиларкан, шубҳасиз, ер юзидаги етакчи демократик мамлакатларнинг маслаҳат минбарига айлангани маъқул. Албатта, бундай мамлакатлар оз эмас. Агар улар қабул қилинса, «Катта саккизлик» бора-бора «Катта йигирмалик» ёки «Катта ўттизлик»ка айланиб кетмасмикан? Бўлиши мумкин. Унда мавжуд муаммолар ечими мураккаблашиб кетиши эҳтимолдан холи бўлмайди. Шунга қарамасдан, жаҳон оммавий ахборот воситаларида «Катта саккизлик»ка аъзо бўлишга арзийдиган янги номзодлар номи пайдо бўлмоқда. Булар Ҳиндистон, Бразилия, Туркия, Жанубий Африка Республикаси... Аслида жаҳонда иқтисоди юксалиб бораётган йирик давлатлар кўп, бироқ булар демократик тараққиёт йўлини танламаган. Бу «Катта саккизлик»ка киришнинг асосий шартларидан бири. Россия бундан 10 йил олдин, яъни демократик ривожланиш сари дадил қадам қўя бошлаганидан кейингина «Катта еттилик»нинг маслаҳат мажлисларига таклиф этилди ва саккизинчи аъзо бўлиб кирди.

Глобаллашувнинг ижобий натижалари қашшоқликни камайтиришга қандай таъсир кўрсатяпти, деган саволга жавоб бир хил эмас. Вазият Африкада бошқа-ю, Осиёда бошқача. Африкадаги айрим давлатларда қашшоқлик ҳамон чегара билмайди. Аҳволнинг мунтазам ёмонлашиб бориши кузатилмоқда. Осиёдаги аксарият давлатларда эса, аксинча, қашшоқликнинг чекиниши ва турмуш даражасининг ошиши кузатилмоқда. Бунга мисол қилиб, аввало, қитъадаги Хитой, Ҳиндистон, Вьетнам каби давлатларни кўрсатиш мумкин. Агар глобал миқёсда олинадиган бўлса, бундай ўзгаришлар қашшоқликнинг чекинишидан ва бой мамлакатлар билан ривожланаётган мамлакатлар аҳолиси ўртасида моддий таъминотдаги кўрсаткичлар фарқи камаяётганидан далолат бериб турибди. Дунё халқлари бу жараённинг давом этишидан умидвор.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳловчи,
«Туркистон-пресс»

Парламент сабоғи

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси

Қонунчилик палатаси фаолиятининг ҳуқуқий асослари

1. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери қандай ваколатларга эга?

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери:

1) Қонунчилик палатасининг ва Қонунчилик палатаси Кенгашининг мажлисларини чақиради, уларда раислик қилади;

2) Қонунчилик палатаси муҳокамасига киритиладиган масалаларни тайёрлашга умумий раҳбарлик қилади;

3) Қонунчилик палатаси томонидан қабул қилинган қонунларни маъқуллаш учун Олий Мажлис Сенатига юборади;

4) Қонунчилик палатаси қўмиталари ва комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштириб боради;

5) Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ва Қонунчилик палатаси ҳужжатларининг ижроси устидан назоратни ташкил этади;

6) Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосарлари ўртасида вазифаларни тақсимлайди;

7) парламентлараро алоқаларни амалга ошириш ишларига ҳамда халқаро парламент ташкилотлари иши билан боғлиқ Қонунчилик палатаси гуруҳларининг фаолиятига раҳбарлик қилади;

8) Қонунчилик палатаси матбуот органларининг уставларини ва таҳрир ҳайъатлари таркибини ҳамда уларнинг ишлаши учун зарур харажатлар сметаларини тасдиқлайди;

9) Кенгаш билан келишилган ҳолда Қонунчилик палатаси матбуот органларининг бош муҳаррирларини тайинлайди ва уларни лавозимидан озод қилади;

10) Қонунчилик палатаси матбуот органларининг фаолиятига раҳбарликни амалга оширади;

11) Сенат, бошқа давлат органлари, чет давлатлар, халқаро ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро муносабатларда Қонунчилик палатаси номидан иш кўради;

12) Қонунчилик палатаси ва Кенгаш қарорларини имзолайди;

13) Қонунчилик палатаси девони фаолиятига раҳбарликни амалга оширади, депутатлар ва Қонунчилик палатаси девони ишлаши учун зарур харажатлар сметаларини тасдиқлайди;

14) Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.

("Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенати фаолиятининг ҳуқуқий асослари" қўлланмасидан.
© Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти, 2006.)

Шаҳарчада ҳовли тўйлари

БУХОРО (ЎзА мухбири Э.ЁДГОРОВ). Қоровулбозордаги нефтни қайта ишлаш заводи ишчиси Қаҳрамон Мўминов оиласи Янги йилни янги ҳовлида кутиб олди. Корхона унга барча шарт-шароитларга эга олти хонали коттеж совға қилди.

Мазкур заводнинг жами йигирма нафар ишчи-хизматчисига Нефтчилар шаҳарчасида қуриб битказилган ана шундай янги коттежлар калити топширилди.

— Ўтган йили қирқ нафар ишчи тураржой билан таъминланди, — дейди корхона касаба уюшмаси раиси Ҳошим Қосимов. — Айни кунларда яна ўнта коттежда қурилиш ишлари ниҳоясига етмоқда. Ижтимоий ҳимоя йили давомида элликдан зиёд ходимимизни уй-жой билан таъминлаш учун ҳаракат қилмоқдамиз.

Қоровулбозор қурилиш-монтаж бошқармаси, "Бухоротекс" ҳиссадорлик жамияти, "Бухороқурилиштаъмирсавдо" масъулияти чекланган жамияти бинокорлари Нефтчилар шаҳарчасида йирик ҳажмда бунёдкорлик ишларини амалга оширмоқда. Байрам кунлари шаҳарчада янги деҳқон бозори иш бошлади.

Меҳнат жамоасида ишчи ва ходимларнинг соғлиғини сақлаш, уларнинг кўнгилли дам олиши учун зарур шароитларни яратишга алоҳида эътибор берилмоқда. Янги йил арафасида "Аму-Бухороканалқурилиш" ҳиссадорлик жамияти бунёдкорлари замонавий соғломлаштириш мажмуасини фойдаланишга топширди.

Янги иншоотларнинг очилиш маросимида Бухоро вилояти ҳокими С.Ҳусенов иштирок этди.

Қонун барчага баробар

Олғирнинг қинғир иши

Чирчиқ шаҳар солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш бўлими томонидан қонунбузилиши ҳолатларининг олдини олиш, бартараф этиш борасида муайян чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Чунончи, ўтган йилнинг биргина тўққиз ойи давомида бўлим ходимлари 54 та текширув ўтказиб, қатор ноқонуний хатти-ҳаракатларга чек қўйишди. Аниқроғи, қонунбузарликка қўл урган сохта тадбирларга нисбатан 31 та жиноий, 23 та маъмурий ишлар қўзғатилди.

— Аниқланган жиноий ишлар юзасидан 140 миллион 240 минг сўм миқдоридаги қўшимча солиқ ҳисобланиб, унинг муайян қисми ундирилди, — дейди бўлим бошлиғи, иккинчи даражали юрист У.Умаров. — Шу билан бирга айбдорларга салкам 8 миллион сўмлик молиявий жарималар қўлланилди, 24 миллион сўмлик товар-моддий бойликлар олиб қўйилди.

Дарвоқе, ноқонуний пул айланмаларини аниқлаш, олдини олиш ва бундай ҳолатларга чек қўйиш борасида ҳам бўлим ходимлари бир қатор тезкор тадбирлар олиб боришяпти. Натижада айрим тадбиркорлик субъектлари томонидан нақд пулларни банк муассасасига топширмаслик, назорат-касса машинасидан ўтказмаслик ва улгуржи савдо қоидаларини бузиш ҳоллари аниқланаётир. Масалан, Чирчиқ шаҳридаги "Kuanvik-Building" масъулияти чекланган жамияти ўтган йилдан бошлаб фаолият юритиб келган. МЧЖ раҳбари Андрей Куницин "ташаббуси" билан хорижий мамлакатлардан оз эмас, кўп эмас, нақд 2 миллиард 991 миллион 477 минг сўмлик маҳсулотлар олиб келиниб, сотилган. Бироқ, "тадбиркор" савдодан тушган пулларни банкка топширишни "унутган". А.Куницинга нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, тўпланган ҳужжатлар шаҳар прокуратурасига юборилди.

Умиджон САТТОРОВ

Таклиф

Хорижда меҳнат қилиш ҳуқуқи

Ўзбекистон давлати мустақилликка эришгунга қадар, мамлакат фуқароларининг меҳнат фаолияти эркинлиги қонунчиликда белгилаб қўйилган бўлса-да, амалда фуқароларнинг меҳнат қилиш эркинлиги муайян тор доирада бўлиб, бу ҳол уларнинг хорижий давлатларда меҳнат фаолияти билан шуғулланишларида яққол кўзга ташланарди. Хорижда меҳнат қилиш ҳуқуқи фақат иттифоққа кирувчи ёки иттифоқ таъсири доирасидаги давлатлардагина мавжуд бўлиб, бошқа хорижий давлатларда меҳнат қилишга деярли йўл йўқ эди.

Истиқлол шарофати билан республикамиз Конституциясида белгилаб қўйилганидек ҳар бир шахс меҳнат қилиш, эркин касб танлаш, адолатли меҳнат шароитларида ишлаш ва қонунда кўрсатилган тартибда ишсизликдан ҳимояланиш ҳуқуқига эга бўлди. Бу эса мамлакат фуқароларига жуда катта имкониятлар эшигини очиб, уларнинг мамлакатда ҳамда хорижий давлатларда эркин меҳнат қилиш ҳуқуқини таъминлади.

Айни пайтда бошқа мамлакатларда бўлгани каби Ўзбекистонда ҳам (ривожланишнинг «ўтиш» даври босқичида) ташқи миграциянинг ўсиши, табиий, албатта. Бу — дунё тажрибасида ижобий ҳолат бўлиб, бўш турган арзон ишчи кучи эвазига мамлакатга четдан қўшимча капитал кириб келишига олиб келади. Негаки, "ўтиш" даврида ҳар қандай давлат ўз мавжуд ишчи кучини бирданига тўлиқ иш билан таъминлай олмайди. Чунки, давлатлар ўртасида миграцион кўчишлар оқибатида миллионлаб ишсиз юрган шахсларни ҳуқуқий ҳимоялаш, уларни касби бўйича ишга жойлаштириш ва яшаш шарт-шароитларни яратиб бериш каби қатор муаммолар мавжуд. Уларни бартараф этиш юзасидан халқаро ташкилотлар томонидан анча-мунча саъй-ҳаракатлар бўлаётгани сабаблари ҳам шунда.

Узоққа бормайлик, 1990 йилда БМТ Бош ассамблеяси "барча ишчи мигрантларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида" халқаро конвенция қабул қилди. Ушбу конвенция 20 дан ортиқ давлатлар томонидан ратификация қилингач, 2003 йилнинг июлида қонуний кучга кирди. Мазкур ҳужжат таъбир жоиз бўлса, барча мамлакатлар учун миграцион ҳуқуқни ҳимоя қилишда бош институт ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси мазкур конценцияни ратификация қилган бўлиб, бу борада бир неча ҳуқуқий асослар яратилган. Жумладан, "Ўзбекистон Республикаси Фуқароларининг чет элларда меҳнат фаолияти тартиби тўғрисида"ги Низомга кўра Республика меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигига бевосита бўйсунувчи Фуқароларни чет элларда ишга жойлаштириш бўйича (юридик шахс ҳуқуқига эга) давлат корхоналари (хўжалик ҳисобидаги минтақавий бюролар) ташкил этилди. Уларнинг асосий вазифалари: Ўзбекистон Республикаси фуқароларига чет элларда ишга жойлашишига кўмаклашиш; фуқароларни чет элда ишга жойлашиш имкониятлари ва шарт-шароитлари тўғрисидаги ахборотлар билан таъминлаш; чет элларга ишга жўнатиш учун номзодларни хорижий иш берувчилар талабларига мувофиқ танлаш; уларнинг мамлакатдан зарур чиқиш ҳужжатларини расмийлаштириш, жумладан, виза ва бошқа ҳужжатларни олишда фуқароларга ёрдам беришдан иборат.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари мамлакат қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳукуматлараро, идоралараро шартномалар ва битимлар асосида фақат Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги ва Фуқароларни чет элларда ишга жойлаштириш бўйича хўжалик ҳисобидаги минтақавий бюролар кўмагида Республика Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан белгиланадиган тартибда (меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун) чет элга чиқиш ҳуқуқига эга. Яъни, фуқаролар хусусий меҳнат контрактлари бўйича (меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун) чет элларга фақат Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ҳузуридаги ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги томонидан бериладиган рухсатномалар орқали чиқишга ҳақлидир.

Бироқ, минг афсуски, ҳозир мазкур ҳуқуқий асосларга қарамасдан, баъзан ноқонуний миграция ҳоллари рўй бераётганлиги қатор салбий оқибатларга олиб келмоқда. Ачинарли томони, миграция ниқоби остида "одам савдоси" ("оқ қуллик") билан шуғулланувчи жиноятчилар давлатимизнинг бу имкониятларидан ўз манфаатлари йўлида фойдаланишга уринмоқдалар. Натижада ўз эҳтиёжларини қондириш мақсадида давлат ҳудудидан ноқонуний тарзда чиқиб, четда ишлаш таклифини қабул қилганлар ихтиёр-беихтиёр меҳнат қуллиги қурбонларига айланмоқдалар. Яна бир жиҳати малакали, ўз касбининг устаси бўлган ишчи-кадрлар хорижда оғир шароитларда ишлаб, сиҳат-саломатлигини ҳам йўқотмоқдалар.

Хулоса ўрнида айтиш жоиз бундай нохуш ҳоллар олди олиниши учун аввало, республикамизда миграция тўғрисида қонун қабул қилиш керак, деган фикрдамиз. Тўғри, бизда миграция масалаларини тартибга солувчи "Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет эллардаги меҳнат фаолиятини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида", "Ташқи меҳнат миграцияси масаллари агентлиги тўғрисида", "Фуқароларни чет элларда ишга жойлаштириш бўйича хўжалик ҳисобидаги минтақавий бюро тўғрисида"ги низомлар ва жавобгарлик масалалари юзасидан "Ўзбекистон Республикаси жиноят кодекси" ҳамда қатор норматив меъёрий ҳуқуқий актлар мавжуд. Бироқ, наздимизда, фуқароларнинг миграцион ҳуқуқи қонун даражасида мақом олмас экан, кутилган натижага эришиш қийин. Мақсад ҳар бир шахс ҳуқуқ ва эркинликларини қонуний кафолатлаш. Ҳуқуқий демократик давлат ва фаровон фуқаролик жамиятини барпо этишдан ҳам муддао шу.

Дилшод ХЎЖАНОВ,
Тошкент Давлат юридик институти талабаси

Таълим

КОЛЛЕЖДА – АХБОРОТ МАРКАЗИ

Бухоро тиббиёт коллежи нафақат вилоятдаги, балки республикамиздаги нуфузли билим даргоҳларидан бири саналади. Узоқ тарихга эга тиббиёт коллежида ҳозирги пайтда 4159 нафар талаб тўққизта мутахассислик бўйича таълим олишмоқда.

Билим юртида талабалар етарли билим олишлари, малакага эга бўлишлари учун барча шароитлар яратилган. 4 та замонавий ўқув биноси талаб даражасида жиҳозланган. Бундан ташқари, 500 ўринли ётоқхона, 300 ўринли ошхона талабалар хизматида. Айниқса, бу ерда талаба ёшларни жисмоний тарбия ва спортга жалб этиш борасида амалга оширилаётган ишлар таҳсинга сазовордир. 18-30 метр ўлчамдаги ажойиб спорт зали, катта теннис корти, шунингдек, иккита спорт майдончаси, тренажёр зали доимий фаолият кўрсатмоқда. Бу спорт майдонларида тажрибали мураббийлар турли машғулотлар олиб боришади, тез-тез қизиқарли мусобақалар ўтказиб турилади.

Ҳозирги замон соҳадаги янгиликлардан доимий хабардор бўлиб боришни талаб этмоқда. Буни коллеж раҳбарияти ва педагогик жамоаси яхши билишади. Шунинг учун бўлса керак, коллеж энг сўнгги русумли компьютер технологиялари билан таъминланган. Ўқитувчи ва талабалар бир неча йилдан бери Интернет тармоғи хизматидан самарали фойдаланишмоқда. Ўтган йили эса Ахборот ресурс маркази иш бошлади. Буларнинг барчаси талабаларнинг етук мутахассислар бўлиб етишишларига хизмат қилаётир.

Ғулом ХИДИРОВ,
"Адолат" мухбири

Футбол

"Севинч"га ким тенг келади?

Пойтахтимиздаги "Ўзбекистон" спорт мажмуида хотин-қизлар ўртасида футзал бўйича ўтказилган Ўзбекистон III чемпионтининг биринчи тур беллашувларида тўққизта жамоа майдонга тушди.

Мусобақа олдидан чемпионлик учун асосан икки жамоа - "Севинч" (Қарши) ҳамда "Андижанка" (Андижон) футзалчилари даъвогарлик қилиши кутилганди. Бироқ доимо юқори ўринлар учун курашадиган андижонликлар бу галги чемпионатда рақобатга дош беролмаяпти.

"Севинч" шарафини ҳимоя қилаётган футзалчи қизлар эса рақибларини кетма-кет мағлубиятга учратиб, пешқадамлик қилмоқда. Қаршиликлар биринчи турда бешта учрашувда майдонга тушиб, уларнинг барчасида ғалаба қозонди. "Севинч" вакиллари дастлабки баҳсда Бухоронинг "Ёшлик" жамоаси дарвозасига жавобсиз тўққизта гол урган бўлса, қолган беллашувларда "Андижанка"ни 4:2, "Севинч-2"ни (Қарши) 6:0, "Олимпик"ни (Тошкент) 7:2 ҳисобида доғда қолдирди. "Жиззах" жамоасига (Жиззах) қарши учрашувда "Севинч" фойдасига техник ғалаба ёзилди.

Зарафшоннинг "Строитель" жамоаси "Севинч" билан жиддий рақобатга киришди. Биринчи турда қаршиликларга нисбатан битта ўйин кам ўтказган зарафшонликлар тўрт беллашувда рақибларини мағлубиятга учратди. "Строитель" футзалчилари "Олимпик"дан 7:2, "Андижанка"дан 6:4, "Амин-Инвест"дан (Самарқанд) 4:0, "Глория"дан (Тошкент) 10:0 ҳисобида устун келди.

Биринчи тур якунига кўра, мусобақа жадвалида беш учрашувда ғалаба қозонган "Севинч" жамоаси 15 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Қаршиликларга нисбатан бир учрашув кам ўтказган "Строитель" ҳисобида 12 очко бор. Шунингдек, фақат "Севинч"га имкониятни бой берган "Ёшлик" футзалчилари ҳам 9 очко билан кучли учликдан жой олиб, медалларга даъвогарлик қилмоқда.

Пойтахт шарафини ҳимоя қилаётган "Глория" жамоаси барча беллашувларда имкониятни бой бериб, мусобақа жадвалининг сўнгги поғонасида бормоқда.

Тўпурарлар баҳсида рақиблар дарвозасини етти марта аниқ нишонга олган "Севинч" ҳужумчиси Г.Аъзамова етакчилик қилмоқда. Унинг энг яқин таъқибчиси С.Аҳмедова ("Ёшлик") ҳисобида олтита гол бор.

Зоҳир ТОШХЎЖАЕВ,
ЎзА шарҳловчиси

Мусаҳҳиҳ янглишганда...

Энди навбат бошларга (ёшларга).

Келида (белида) белбоғи борлар.

Тошлар (ёшлар) марафони.

Кирни (бирни) кўриб фикр қил.

Онани қози (рози) қилиш ҳақида.

Бола тарбияси эшик (бешик)дан бошланади.

Танқидчи муаммо ўяди (қўяди).

Қўшнига бозор (озор) бермаслик ҳақида.

Сувнинг тўхташига насос (асос) борми?

Парваришнинг нозик калласи (палласи).

Сехр (мехр) доим тантана қилади.

Кишга (ишга) қайтиш фурсати етди.

Тўпловчи: О.АБДУСАЛОМОВ

Ҳуқуқ

Нотариат нима?

хусусий ва давлат нотариал идораларининг фарқли жиҳатлари хусусида

Ҳозир ҳам айрим фуқаролар нотариуснинг асосий вазифаси ва ваколати хусусида нусхасини тасдиқлаб беришдан иборат, деб ўйлашади. Аслида-чи?

Нотариус – лотинча сўз бўлиб, хат тузувчи, турли ҳужжатларни (битимлар ва хоказо) расмийлаштирувчи шахс демакдир. Ҳуқуқий жиҳатдан баҳо берадиган бўлсак, нотариусга олди-сотди шартномаларини синчиклаб ўрганиб чиқиш, иккала томоннинг ҳам ҳуқуқларини мустаҳкамлаш ва низоли ҳолатларни келтириб чиқармасдан ҳужжатларни тасдиқлаб бериш вазифаси юклатилган. «Нотариат тўғрисида»ги амалдаги қонунда нотариусларнинг вазифаси жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларини нотариал ҳаракатларни амалга ошириш йўли билан ҳимоя қилишни таъминлашдан иборатдир, деб кўрсатилган.

Ушбу қонунда илк бор нотариал ҳаракатларни давлат нотариал идоралари нотариуслари ҳамда хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар ҳам амалга ошириш мумкинлиги қайд қилинди.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар давлат нотариал идоралари нотариуслари тасдиқлаб берадиган нотариал ҳаракатларнинг деярли барчасини расмийлаштириш ҳуқуқига эгадирлар. Лекин истисно қилинган ҳолатлар ҳам мавжуд. Яъни, хусусий нотариус мол-мулкни ўзга шахсга ўтказишни тақиқлаб қўйиш ва ундан тақиқни бекор қилиш, мерос бўйича ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома бериш, мерос мол-мулкини қўриқлаш чора-тадбирларини кўриш билан боғлиқ нотариал ҳаракатларни амалга ошира олмайди. Бундан ташқари, ўзи ва қариндош-уруғларининг олди-сотди ва бошқа нотариус билан боғлиқ ҳужжатларини тасдиқлаб бера олмайди.

Шундай қилиб, хусусий нотариус билан давлат нотариуси ишидаги бироз фарқни билиб қўйиш фойдадан холи эмас. Колаверса, кундалик ҳаётимизда нотариуслар хизматидан фойдаланишга тўғри келади ва бу вақтда юқоридаги маълумотлар, албатта, сизга асқотади.

Муяссар ТОШПУЛАТОВА,
хусусий нотариус

Тарихий обидаларимиз

Жаркўрғон минораси

Тарихий ёзма манбалардан маълумки, миноралар юртимизда Ислом дини тарқалиши билан боғлиқ равишда қурила бошланган. Ҳар бир масжид ёнида бунёд этилган минoralардан сўфи беш вақт азон айтиб, аҳли мусулмонни намозга чорлаган. Айрим ҳолларда эса ушбу иншоотлардан турли муҳим воқеалар тўғрисида яқин-атрофга хабар бериб турилган. Шунингдек, миноралардa махсус қоровулхоналар ҳам бўлганки, бу ташқи душманни кузатадиган муҳим ҳарбий стратегик иншоот вазифасини ўтаган. Яна бир муҳим жиҳати, миноралар савдо карвонларига йўл кўрсатадиган машъал-маёқ бўлиб хизмат қилган.

Сурхондарё вилояти Жарқўрғон туманида жойлашган Жарқўрғон минораси 1108-1109 йилларда сарахслик уста Али ибн Муҳаммад томонидан бунёд этилган. У саккиз қиррали асос устига пишиқ ғиштдан, пастдан юқорига томон ингичкалаштириб мустаҳкам қилиб қурилган. Минора ғиштларига панжарасимон шаклда безак берилиб, мавжли қилиб терилган.

Минора ичига саккиз қиррали супача ўрнатилган бўлиб, унинг пастки қисмидаги еттита қиррасида ғиштга ўйилган ёзув бор. Супанинг саккизинчи қирраси билан тўққизинчиси оралиғидаги йўл орқали эса минора ичидаги айланма зинапояларга чиқилади. Дарвоқе, сақланиб қолган ёзувлардан бирида минорани яратган меъморнинг исми, бунёд этилган йили кўрсатилган. Тарихий маълумотларга кўра, миноранинг дастлабки баландлиги 40 метрдан ортиқроқ бўлган. Ҳозирги баландлиги эса 21,5 метрни, айланаси 17 метрни ташкил этади.

Ўрта асрларга хос Шарқ меъморчилигида муносиб ўрин эгаллаган Жарқўрғон минораси жуда кўп тарихий воқеаларнинг гувоҳи. У қанчадан-қанча мустамлакачилар ҳужумини, табиий офатларни бошидан кечирган. Тарихий-меъморий меросимиз бўлган миноранинг, айниқса шўро замонида эътиборсизлик билан қаралди, таъмирлаш учун маблағ ажратилмади. Оқибатда миноранинг юқори қисми ва атрофлари емирилиб, вайрона ҳолга келиб қолди.

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, республикамиздаги барча тарихий обидаларга, шу жумладан, Жарқўрғон минорасига ҳам эътибор ижобий томонга ўзгарди. Минорани таъмирлаш ва тиклаш ишларига маблағ ажратилиб, ҳозирги кунда у қайта тикланиб, атрофлари ободонлаштирилмоқда. Бугунги кунда Жарқўрғон минораси аждодларимиздан бизга меъморий мерос сифатида давлатимиз томонидан муҳофаза қилинмоқда.

Рашид БОЙТИЛЛАЕВ

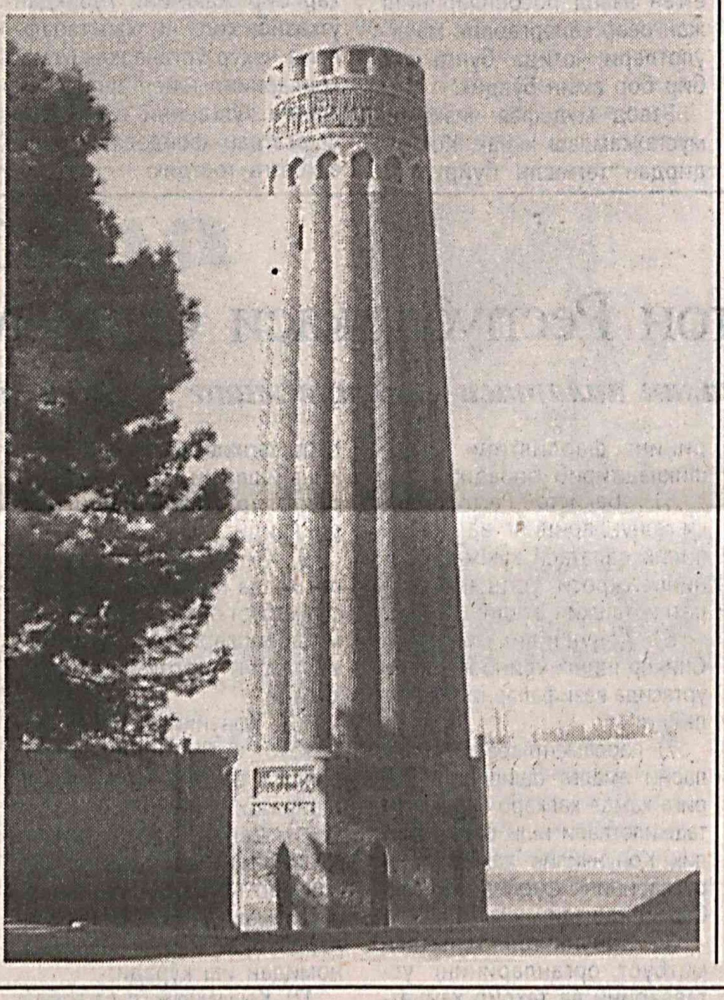

Янги бош мураббий

Бу йил футболчиларимизни, хусусан, миллий терма жамоа аъзоларини ниҳоятда муҳим мусобақалар кутиб турибди. Вакилларимиз қитъанинг бир йўла тўртта мамлакатидаги ўйингоҳларда бўлиб ўтадиган "Осиё-2007" қитъа чемпионати финал босқичида қатнашишади.

Ана шу нуфузли турнирда футболчиларимизнинг муваффақиятли иштирок этиши истагида бўлган мухлислар кўнглида эса, очиғи, бироз хавотир бор эди. Негаки, аввалги бош мураббий – россиялик мутахассис Валерий Непомняший соғлиғини рўкач қилиб ишдан бўшагандан сўнг миллий терма жамоамиз бош мураббийсиз қолганди. Ниҳоят, терма жамоанинг янги бош мураббийи тайинланди. Бу ўта масъулиятли вазифа малакали мутахассис Рауф Инилеевга топширилди. Унга бу борада футболимиз афсонаси Миржалол Қосимов иккинчи мураббий сифатида ёрдам беради. Ишонамизки, Рауф Инилеевнинг ёшлар, олимпия ва 23 ёшгача бўлган терма жамоаларда тўплаган бой тажрибаси ҳамда миллий терма жамоа аъзоларининг нималарга қодирлигини яхши биладиган Миржалол Қосимовнинг етакчилик қобилияти бош жамоамизни ғалабалар сари етаклайди.

Эслатиб ўтамиз, миллий терма жамоамиз 2007 йилдаги дастлаб ўртоқлик учрашувини Озарбойжон миллий терма жамоасига қарши ўтказади. Ўйин 7 февраль куни Қарши шаҳрида бўлиб ўтади.

О.КАМОЛОВ

Ўқинг, бу қизиқ!

Ҳар тўкисда бир айб

ёхуд Нобель мукофоти совриндорлари ҳақида

Альфред Нобель ва унинг номидаги мукофот тўғрисида кўп эшитганмиз. Бу нуфузли совринга илм-фан, адабиёт, санъат соҳасида юқори чўққиларни забт этган буюк олимлар, адиблар мушарраф бўлган.

Нобель мукокофтига сазовор бўлган ёзувчиларнинг биографиясига разм солсак, ҳаммаси ўзига хос хислатли, мавжуд тартибларни унчалик ҳам қабул қилмайдиган кишилар бўлганини кўриш мумкин.

Деярли барчаси болалигидан адабиётга, мусиқага ва санъатнинг бошқа турларига қизиққан, ота-онасининг хоҳиш-истаги билан ўқишга кириб, битириб-битирмай ташлаб кетганлар ва адабиёт билан шуғулланишган. Бирор бир олий ўқув юртини битирмаганлари ҳам анчагина.

Хуллас, улар ҳам бошқалар сингари қандайдир қусурларга эга бўлишган, баъзан гуноҳ ишлар ҳам қилишган. Айтишади-ку, ҳар тўкисда бир айб деб, зеро улар ҳам оддий бир инсон...

Хосе Бенавенте-и-Мартинес – испан драматурги. У отасининг қистови, билан университетнинг ҳуқуқшунослик факультетига ўқишга кирган, аммо ношуд талабалардан бири бўлган. Отаси вафот этгач, университетни ташлаб, адабиёт билан жиддий шуғулланган. Дастлаб оқсуякларча ҳаёт кечирган, актёрлик қилган, 26 ёшида эса драматик асарлар ёза бошлаган.

Жон Голсуорси – инглиз прозаиги, драматурги ва шоири. У Оксфорд университетини битириб адвокатлик дипломини олган, лекин амалда бир кун ҳам ишламаган. 28 ёшида амакиваччасининг хотинини севиб қолиб, шунинг таъсирида ёзувчи бўлишга аҳд қилган. Адиб 30 ёшида биринчи китобини чоп эттирган.

Ясунари Кавабати – япон ёзувчиси. У болалигида рассом бўлишни орзу қиларди. 12 ёшида эса ёзувчи бўлишга аҳд қилди. 15 ёшида ҳикоялар ёза бошлаган Ясунари 24 ёшида уларни чоп эттиради.

Кавабатанинг тақдири қизиқ. У Нобель мукофотини топшириш маросимида сўзлаган нутқида, ўз жонига қасд қилишни қоралаб, бундай иш қилган одам қанчалик яхши бўлмасин, авлиёликдан узоқ, дейди. Тўрт йилдан кейин негадир, ўзини ўзи газ билан заҳарлаб ўлдиради.

Уильям Фолкнер – америкалик романнавис, ҳикоянавис. У ўрта мактабда бор-йўғи олти йил ўқиган. Севган қизи бошқа одамга эрга тегиб кетгач, аччиқ қилиб армияга кетмоқчи бўлади. Лекин уни олишмайди. Ниҳоят ҳарбий мактабга ўқишга киради.

Айтишларича, адиб жуда ёлғончи бўлган. Ўзича воқеаларни тўқиб ташлайверган. Шу йўл билан бўлажак асарлари сюжетларини синовдан ўтказиб олган. Бу ёлғонларга устози – ёзувчи Шервуд Андерсонни ҳам ишонтирган.

Хуллас, Нобель мукофоти лауреатларининг кўпчилиги ўзига хос салбий ёки ижобий хислатга эга бўлган. Улар орасида кўп марта уйланганлари ҳам талайгина. Хемингуэй, Сал Беллоу тўрт мартадан, Герман Гесс, Пабло Неруда, Бертран Рассел, Онил уч мартадан оила қурган. Лауреатлар орасида олижаноблари ҳам кўп бўлган. Ижодкор мукофотга интилмаслиги керак деган дунёқараш билан Нобель мукофотини олишдан бош тортган ягона адиб Сартр бўлган. Сюлли Прюдом ва Бернард Шоу мукофотнинг пул қисмини ижодкорларни рағбатлантирадиган жамғарма ташкил қилиш учун сарфлаган. Фредерлик Мистрал эса музей қурдирган. Рабиндранат Тагор мукофотни хусусий мактабни университетга айлантириш учун сарфлаган.

Ўктам ХУДОЙҚУЛОВ
тайёрлади

Лука ГАЛДОНИ
(Италия)

Бошқотирма

Ҳажвий ҳикоя

Кафтдайгина конвертни жўнатиш учун тамаки дўконига кириб, нархи 150 лир почта маркаси борми, деб сўрадим. Сотувчи қутиларни узоқ титкилаб, менга 90 лир турадиган юбилей маркасини ва 30 лирдан иккита оддий маркани тақдим этди – бу билан у менга масала ечишни ўргатмоқчи бўлди, шекилли. Хуллас, икковлашиб учта маркани шапалоқдай конвертга жойлаштирмоқчи бўламиз, афсуски, ҳаракатларимиз беҳуда: маркалардан биттаси сиғмайди – конвертдаги адресни бекитиб қўядиган. Бу биздаги почта хизмати тизимининг камчилиги – чиқарган конвертларига фақат адрес сиғади, холос.

Мен сотувчининг куюнчаклигига миннатдорлик билдириб, бошқа дўконга бош суқаман. Дўкондор хотини билан маслаҳатлашиб, 80 лирли битта, 20 лирли учта ва 10 лирли тағин битта марка олишимни, ҳаммасини қўшганда 150 лир бўлишини айтади. Афтим буришиб кетганини сездирмаслик учун зўрма-зўраки тиржайиб хайрлашаман. Шу алфозда бир соат шаҳар марказидаги дўконларда изғийман. Дўконлардан бирида менга таклиф қилинган энг қулай иккита марканинг умумий қиймати 150 лир экан, бироқ биттасининг ҳажми тўғри келмади – қўлрўмолдай. Ниҳоят, чорасини топдим: супрадай катта конверт топаманда, ичига мушукнинг қулоқчасидай мактубимни солиб жўнатаман, деган қарорга келдим.

Аммо марка қидириб кунни пешин қилганимга ачиниб, энди телефон орқали бир суриштириб кўрай-чи, дедим. Биласизми, энг қизиқ маълумотларни мен маркаларни сақлаш иродасидан олдим. Маълум бўлишича, 150 лирли марка ҳали сотувга чиқарилмаган, яқин-орада Римдан жўнатилиши кутилаётган экан. 150 лирли юбилей маркалари келган экан-у, бироқ филателист-марка ишқибозлари бир зумда талаб кетишибди. Нега дўконларни 100 лирли маркалар билан таъминлаб қўймайсизлар, ахир 100 лирли ва 50 лирли маркалар билан олди-сотди қилса бўлади-ку, десам нима дейди денг: юз лирли маркани биз махсус буюртма хатлар учун берамиз, чунки уларни жўнатиш 400 лир туради. Бу ҳам камдай: биз одамларга буюртма хатлар учун 50 лирли саккизта ёки ўн иккита 30 лирли ва битта 40 лирли марка тармаштиришга мажбур қилолмаймиз-ку, дейишди. Наҳотки, 400 лирли марка бўлмаса, десам, ҳозирча йўқ, энди тайёрлашаяпти, яқинда жўнатишса керак, дейишди.

Почта ҳақини оддий хат учун 150 лирга, буюртма хатлар учун 400 лирга ошириш ҳақида қарор чиққанига бир йилдан ошди: янги маркалар чиқариш учун бу вақт камми? Бироқ шошилишга не ҳожат, ахир, италияликлар хат жўната туриб, маркалар нархи билан боғлиқ ҳар хил бошқотирмаларни ечишдан завқланишади-ку! Бу машғулот ҳар қандай мураккаб масалани ечишдан кўра мароқли-да улар учун! Ҳарқалай, улар конвертга аввал маркани тармаштириб, ундан сўнг адресни ёзиш лозимлигини тушуниб қолишди, ниҳоят.

Бундайин ғаройиб «ихтиро»ларни ўйламай туриб топадиган даҳолар бизда серoб. Мисол учун, ҳозир майда пул – тангани топиб бўпсиз. Тангаларни аллақачон тугма ясовчилар йиғиб олиб қўйишган. Телефон жетонлари ҳам гум бўлди, уларни танга ўрнида ишлатишяпти. 100 лирли маркалар эса дўконларда сотилмайди. Чунки уларни катта автострада йўллари бўйидаги ошхоналарнинг хўжайинлари кўтарасига сотиб олиб қўйишган – елим халталарга қўшиб қайтим ўрнида беришади.

Эртами-кечми, барибир, бир кун 150 ва 400 лирли маркалар тамаки дўконларига чиқади. Бироқ у пайтда хат жўнатиш хизмати 200 ва 400 лирга ошиши тайин – буни ёдда тутиш шарт. Демак, турли ранг ва шакллардаги маркалар билан бошқотирма ўйнаш – масала ечиш имконияти биз учун келажакда ҳам кафолатлангани тайин. Мабодо почта маркалари билан боғлиқ муаммо чигаллашиб кетса, хуноб бўлиб сиқилишга ҳечам ҳожат йўқ. Чунки бизда турли-туман конфетлар бор: уларнинг қоғозини конвертларга елимлаб жўнатавериш мумкин.

А.ОТАБОЕВ таржимаси

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши

Нашр индекси – 100

Бош муҳаррир Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Таҳрир ҳайъати:
Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Иқбол МИРЗО, Турсунали ҚЎЗИЕВ, Турғунпўлат ДАМИНОВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Мамазоир ХЎЖАМБЕРДИЕВ, Исмоил САИФНАЗАРОВ, Собир ТУРСУНОВ, Шермат ШАМСИЕВ, Светлана ОРТИҚОВА, Мукаррамхон АЗИМОВА, Жуманиёз АЛИБЕКОВ, Камол АЛЛАЁРОВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Талъат МУРАТОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан рўйхатга олинган

Телефонлар:
Қабулхона – 136-53-14; Факс – 133-40-86;
Котибият – 136-55-96; Реклама бўлими – 133-41-89

Манзилимиз:
700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

www.adolat.uz
E-mail: adolat_gazeta@mail.ru

• «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
t – Тижорат мақолалар белгиси.

«Шарқ» НМАК босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Навбатчи – Б. БОТИРОВ
Саҳифаловчи – Л. ТУРСУНОВ

Буюртма Г – 01
Ҳажми – 2 босма табоқ.
Офсет усулида босилган
Қоғоз бичими А-2.
Адади – 2425

Босишга топшириш вақти – 20.00
Босишга топширилди – 23.25